

ventuum, domorum et aliorum piorum locorum saecul. et diversorum Ordinum ac Militiarum Praelati, Capitula, Clerici alique Superiores antiquum s. rom. Ecclesiae ritum in statutis missarum celebr. temporibus pervertere satagentes diversas licentias et facultates, missas, quae media nocte et seu in aurora Nativitatis ac de mane Resurrectionis D. N. J. Chr. et forsitan aliarum festivitatum juxta praedictum ritum celebrari consueverant, de sero etiam forsitan circa Solis occasum vigiliae festivitatum earundem in suis Ecclesiis et capellis celebrandi seu celebrari faciendi ab ap. Sede vel ejus Legatis ac etiam majori Poenitentiario pro tempore existente variis praetextibus impetraverunt illisque jampridem utuntur. Hoc ab antiquo Ecclesiae cath. instituto sanctorumque Patrum decretis deviare considerantes ac propterea hanc abusum ab Ecclesia dei submovere volentes omnes ac singulas licentias et facultates hujusmodi hactenus etiam motu proprio vel quorumvis etiam imperatorum, regum et aliorum principum contemplatione et ex quibusvis causis quomodolibet concessas ac apost. et alias literas desuper confectas, illarum omnium tenores pro sufficienter expressis habentes, ap. auctoritate ex certa scientia revocamus ac omnino casamus et annullamus.

Datum Romae 20. Mart. 1566.

Vd.: *Habitus Clericor.* (§. 12.)

Clemens PP. XI.

Volentes dilectis filiis presbyteris saecul. Congregationis Piorum Operariorum nuncupatorum gratiam facere specialem supplicationibus humiliter porrectis, eisdem modernis et pro tempore existentibus presbyteris Congregationis praedictae ubique existentibus, ut ipsi perpetuis futuris temporibus tam in eorum quam in aliis ecclesiis civitatum, terrarum et locorum, in

quibus juxta laudabile eorum Institutum s. missiones de Ordinariorum locorum licentia exercebunt, per horae spatium ante auroram et post meridiem missas celebrare libere et licite possint et valeant concedimus et indulgemus. Non obstantibus quibuscunque contrariis.

Die 10. Maii 1707. (Bull. r. t. XII. p. 463.)

De revocatione Indulti extra definit. tempus celebrandi

Vd.: *Indult.* (revoc. n. X.)

Clemens PP. XII.

Nos modernis et pro tempore existentibus Dignitatibus et Canonicis Patriarch. Ecclesiae Ulixbonen. Occidentalis, ut in *privatis domorum suae habitationis Portugalliae et Algarbiorum Regnis existentibus Oratoriis* ad hoc decenter muro extractis et ornatis seu extruendis et ornandis ab omnibus domesticis usibus liberis per Ordinarios resp. locorum prius visitandis et approbandis ac de ipsorum Ordinariorum licentia unam missam pro unoquoque die per semetipsos celebrare sive per quemcumlibet sacerdotem ab Ordinario approbatum saecularem seu de Superiorum suorum licentia regularem sine tamen quorumcunque jurium paroch. praejudicio, ac Paschalis Resurrectionis, Pentec. et Nativ. D. aliisque solemnioribus anni festis diebus exceptis, in sua ac consanguineorum et affinium secum insimul in eadem domo habitantium familiaeque et, quoad Oratoria ruri existentia, etiam in hospitium nobilium suorum praesentia, etiam per horam tantum ante auroram et item per horam post meridiem celebrari facere libere et licite possint et valeant, ac quilibet eorum possit et valeat, ita ut nec ipsis nec sacerdoti taliter celebranti id ad culpam valeat quomodolibet imputari, auctoritate ap. tenore

praesentium in perpetuum concedimus et indulgemus. Non obstantibus contrariis quibuscunque.

Datum Romae 22. Mart. 1738.

(Bull. r. t. XV. p. 179.)

In Celebratione solemnium et aliarum missarum et de hora celebrandi eas, dummodo in confectione vel consecratione formam verborum a Domino expressam et traditam observent et celebrando non transgrediantur horam nonam, suam sequi consuetudinem permittantur; ita tamen, ut jejunii lex de unica comestione in die religiose servetur et si alicubi viget consuetudo producendi jejunium cum missa usque ad vesperam, minime aboleatur, sed in suo robore ac firmitate permaneat.

Epist. Bened. XIV. ad Italo-graecos presbyt. die 26. Maii 1742 (Bull. r. t. XVI. p. 97).

Pius PP. VII.

Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii deputati ecclesiae sub titulo Ascensionis terrae di Mogliano Firmanae dioecesis, quod attenda frequentia et devotione populi in eadem ecclesia, ubi icon sanctissimi Salvatoris magna devotione colitur, jugiter concurrentes ipsi, ut commoditati populi consulatur, sacrosanctum missae sacrificium per horam ante auroram et itidem per horam post meridiem celebrari posse plurimum desiderant, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Nos igitur dictos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae (Episcopo Firmano) per praesentes committimus et mandamus et constituo tibi de narratis eisdem exponentibus, ut ipsi sacrosanctum missae sacrificium in ecclesia praedicta per horam ante auroram et itidem per

horam post meridiem celebrari facere libere et licite possint et valeant, licentiam auctoritate Nostra apostolica arbitrio tuo concedas et indulgeas.

Datum Romae die 15. Sept. 1815

(Bull. r. Continuat. t. XIII. p. 411.)

41) Inscriptio in libro.

Vd.: *Missa* (Descriptio in libro.).

Ad dubium: An Praepositus Collegiatae s. Columbani terrae Blandrati vel alter sacerdos vice illius celebrans teneatur adnotare celebrationem manu propria in libro retento a Capitulo?

S. C. C. resp.: Affirmative.

Die 27. Maii 1713.

42) Interrupta per administr. s. viaticum.

Vd.: *SS. Viaticum.*

Ad dubium: an tempore ss. Sacrificii missae in administratione Viatici praesertim in Xenodochiis liceat ab altari recedere usque ad aegrotorum lectum recitando interim ps. *Miserere*, ut fieri solet extra Missam? S. C. resp.: Negative quoad ps. *Miserere*. Insuper animadvertendum quod si Celebrans pro Viatici administratione intra missam Altare e conspectu suo omitat, hanc administrationem non licere. n. 4651 ad 1 die 19. Decb. 1829.

NOTA GARD. AD HOC DECRETUM:

Missae Sacrificium ea est actio, quae inter caeteras actiones ad Divinum cultum spectantes longe maxime aliis antecellat virtute, dignitate, ratione et victimae et offerentis: Christus enim ipse est victima et Sacerdos se ipsum Patri offerrens et major sit actio, quae in Dei honorem peragi possit ab Ecclesiae Ministris Ecclesiae ipsius nomine, nihil in ea addi potest, nihil intermisceri et nullis sive precibus sive actionibus diversis ab Ecclesia prae-

scriptis debet abrumpi, quae actionis unitatem adimat et iis peragi debet Legibus, quae ab Ecclesia pro illius celebratione statutae sunt. Potest immo et debet Sacerdos, qui Minister est Dei, in cuius honorem Sacrificium offert et Ecclesiae sive Fidelium, pro quibus offert Eucharisticum panem e divina mensa petentibus praebere, iis tamen semper legibus, eo ordine, qui ab Ecclesia ipsa praescriptus est. Ast in proposito Dubio et actionis unitas abrumpetur, preces intermiscendo, quae pro Sacrificio Missae non sunt praescriptae, quaeque dicendae essent in casu. Ipsa enim Rubrica praecipit de *Communione Infirmorum* psalmum *Miserere* et alios psalmos et cantica esse dicenda; ideoque in casu unitas actionis Sacrificii tolleretur, nec regulae servarentur, quae pro simplici Fidelium communionem sunt adsignatae, si quis e contra, ne videretur Missam abrumpere, Orationes pro hac actione statutas omitteret, aut ordinem illum servaret, quem Rubrica in administranda Communionem bene valentibus indicat. Jam haec Rubricae praescriptio aptari nequit proposito dubio, nisi ordinem pervertere velimus et unum cum altero ritu confundere, quod nefas esset. Hinc etiam est, quod S. Rituum Congregatio respondit etiam *non licere administrationem Viatici infra Missam, si Celebrans e conspectu suo omittat Altare*. Hoc enim esset Sacrificium quodammodo interrumpere, tum propter longum iter, quod supponi debet, si Sacerdos e conspectu omittat Altare, tum propter interpositionem aliarum precum, sive psalmorum, qui recitari deberent a discessu ab Altari ad infirmorum lectum, quae si aliunde omitterentur et Sanctissimum Sacramentum nihil recitando (ne actio videretur abrupta) deferretur, hoc in casu quaedam quasi irreverentia in Sanctissimum Sacramentum oriretur

et quoddam etiam scandali genus Fidelibus oriri posset, et ageretur directe contra Rubricam, quae praecipit, ut cum Sanctissimum Sacramentum ad infirmos deferretur, non sub silentio, sed psalmis et canticis adhibitis deferatur.

Januen.

Quum Sacerdos Antonius Sanmichele Civitatis vulgo Chiavari in Archidioecesi Januensi S. R. C. enixe rogarit, ut super propositum Dubium sententiam suam aperire dignaretur, nimirum: *Se sia lecito al Sacerdote, che celebra in Oratorio privato di Casa particolare, o anche di Comunità Religiosa interrompere l'azione della Messa immediatamente dopo la Consumazione, e perciò prima della Purificazione per portare la Santa Communionem in camera di pia Persona inferma abitante in quella Casa, o Comunità solamente per divozione, e non per Viatico, sebbene la stanza non sia vicina all' Oratorio, ma debbasi ascendere altro piano della Casa, o passare in altro corrido della Comunità?* S. eadem C. ad Vaticanum subsignata die in Ordinario Coetu coadunata, referente subscripto Secretario, respondit: „Non licere juxta Decretum in Florentina diei 19. Dec. 1829 ad primum Dubium: sed si necessitas urgeat, fiat absoluta Missa.“ n. 5002 die 7. Dec. 1844.

43) Interrupta per mortem Sacerdotis.

Vd.: *Parasc.* (missa decr. n. 4609 nota.)

Ad dubium: Sacerdos in principio functionis fer. VI. Parasc. apoplexia subito cecidit. An Diaconus, qui solus est jejunus, debeat Officium perficere? S. C. resp.: Si ministrans ut Diaconus est Sacerdos et jejunus, ipse assumpta casula prosequatur Officium et missam praesanctificatorum absolvat, alterque non jejunus sacerdos ei succedat in munere Diaconi; quatenus vero ille

sit dumtaxat in Diaconatus Ordine constitutus et nemo alius adsit sacerdos jejunus, cesset Officium et s. hostia reponatur in tabernaculo, die sequenti post sumptionem calicis a celebrante sumenda.

Et ita SS. Leo XII. in posterum in similibus servandum esse decrevit. Die 8. Mart. 1825 in una resolut. Dab. ad 1 et 2.

Magister Caeremon. Cathedralis Carpen. S. C. hoc dubium proposuit: *Quidam Sacerdos celebrans in Ecclesia rurali Carp. Dioec. prolatis verbis „nobis quoque peccatoribus“ morbo repentino correptus e vita illico decessit. Aderat Capellanus, qui statim Sacrum perfecit. Hinc orta est quaestio: utrum Capellanus postea, ablutione jam ommissa, causa servandi jejunium, licite missam celebrare poterit?* Et PP. S. C., etiamsi in negativam sententiam illico descendissent, rem nihilominus duobus Consultoribus Theol. expendendam atque ad juris eccles. sacraeque Liturgiae Canones adornandam committi oportunitum judicarunt per rescriptum: *Detur responsum ex quaesito voto Consultorum Theol.*

Quumque Consultorum elucubrationes Sententiae S. C. apprime in omnibus convenerint, facta SSmo relatione, SS. responsum approbavit et confirmavit et decretum expediri mandavit. n. 4601 die 16. Dec. 1823.

NOTA AL. GARDELLINI AD HOC DECRET.:

Votum B. P. M. D. Zechineli Soc. Jesu.

Ad propositum dubium respondendum censeo: „*Negative*“ Ratio est, quia bis eadem die Sacrificium missae offerre non licet, nisi in quibusdam casibus exceptis, quorum in proposito dubio nulla prorsus fit mentio. Id patet ex Innoc. III. Decret. *cap. Consulisti 3 et cap. Te referente 12 de celebr. miss.* et ex Bened. XIV. *de Synodo*

Dioeces. l. 2. c. 8. n. 2. et ex ejusdem Constitutione *Declarasti**) 16. Mart. 1746. Jam qui coeptum ab alio Sacrificium continuat, illud ita perficere censetur, tamquam a se inchoatum fuisset. Cum enim sumptio Consecratorum in Sacrificio ex natura Sacrificii ad ipsius integritatem pertineat, ita simul coalescere censetur, a duobus etiam diversis in eodem Sacrificio posita, ut et qui inchoavit et qui perfecit, unum agens morale, seu unus tamquam moraliter sacrificans existimetur, et simul una fecisse et Sacrificium perfecisse creduntur, ex comm. doctorum sententia dicuntur. Hoc confirmatur etiam ex eo quod, si quis prae debilitate continuare ac perficere Sacrum non possit, debet tamen simul cum alio continuante Sacrificium sumere ex consecratis a se, si id fieri possit et hoc propterea, quia duo in eodem perficiendo Sacro, moraliter unus sacrificans censetur. Est communis Moralistarum.

Praeterea hoc ex eo etiam patet, quod si deficiente illo, qui coepit Sacrificium, continuari illud ab alio non possit, nisi post longam moram, v. g. post duas horas, consecrata jubentur reponi in ciborio, consumenda postri die aut a proxime faciente; propterea autem tum continuari nequit, quia ob longam interruptionem nec Sacrificium unum nec ab uno moraliter perfectum censi poterit. Ita Tournely de Sacrif. missae cum aliis.

Ex hujusmodi praemissis colligi posse videtur, quod sicut non liceret illi iterum eodem die Sacrum facere, qui post consecrationem defecit viribus et dum alter Sacerdos perfecit pro illo, ipse ad vires rediit, ita nec illi putandum sit licitum missam dicere, qui ab alio inchoatum Sacrificium perficiendo consecrata consumserat.

*) Vd.: *Missae* (duae non sunt leg. ab uno Sacerd. eod. die.)

Accedit item, quod qui consecrata ab alio sacerdote consumit, ut Sacrificium absolvat, si postea alia a se consecrata in altero Sacro consumat, bis communicat et particeps fit duorum Sacrificiorum a se invicem distinctorum. Id vero non licere nisi in quibusdem casibus, quorum nullus in hoc dubio occurrit, patet etiam ex ipsa praxi. Quapropter censeo respondendum esse: *Negative*, salvo tamen meliori Sapientioris iudicio....

Votum R. P. Aloysii Jonni Ord. Er. s. Aug.

Negativae Responsioni P. Zecchinelli firmiter adhaereo. Quae interim in lectione Scriptorum de hisce rebus reperi, duo sunt.

Primum scilicet, quod nullus ex ipsis casum effigit directe et expresse eundem cum isto qui exponitur; et quidem etiam dum materiae connexio illum videtur prorsus efflagitare. *Alterum* est, quod in omnibus auctoribus analogia reperi constanter fundamenta, ex quibus certa surgit ad hoc casum negativa responsio.

Ex recensito autem circa hoc casum Scriptorum silentio, quid erit agendum? Nihil equidem concludendum videtur, talem esse illum, ut a nullo meruerit proponi. Certissimum est nulli Sacerdoti licere duas celebrare missas eadem die, praeter quam in die Nativ. D. N. (vel in alia aliqua die juxta expressa privilegia) Videantur Constitutiones Bened. XIV. *Declarasti* et *Quod expensis*, ubi etiam discutitur, quo in casu extraordinario 2dam liceat celebrare missam. Certissimum similiter est nulli licere ad duas accedere in eadem die communionem.

Dum haec responsio de vetito duplici in una die Sacrificio producitur Capellano, tentandum est, ut inveniamus. Neque enim supponendum est, Capellanum ignorare, quod vetita sint in

eadem die duo Sacrificia. Investigandum igitur, quid cogitaverit ipse, forsitan dicet, me in falso esse supposito duarum missarum; cum actio illa antecedens, in qua defuncti Sacerdotis vices supplevit, dicenda non sit appellandaque missa, cujus ipse fuerit celebrans, ita ut exinde a Sacrificio eadem die sit arcendus.

Si hoc Capellanus dicat, utique errat. Non heic ego ad assumpti probationem sententia utar *Bonacinae* aliorumque paucorum asserentium, quod partes essentielles Sacrificii missae sint *consecratio, oblatio et communio*; dabo Sacrificii missae essentiam consistere in Consecratione. Atque hanc esse factorem communiorum et veriorum sententiam doctorum. At certum quoque communissime et universaliter est, consecratarum specierum *sumptionem ad integritatem Sacrificii* pertinere; atque habita hujus integritatis ratione, aliquo modo ad Sacrificii pertinere essentiam: *neesse est, quod Sacerdos comedat*, ait Angel. doct. 2. 2. *quaest. 45. art. 3. ad 3. object.* Consulatur idem Angelicus 3. p. *quaest. 83. art. 6. ad primam object.*, cui consonant communiter Theologi. Hinc scribit Nat. Alex. *Theol. Dogm. et Moral. lib. 2. c. 6: Pars altera propositionis* (id est, *sumptionem pertinere, etsi non ad essentiam, ad integritatem Sacrificii*) *ex eo probatur, quod Christi Corpus et Sang. per consecrationem exhibeantur et sistantur sub specie cibi et potus; ideoque ad manducationem et bibitionem ordinantur. Quamobrem communio Sacerdotis sub utraque specie pertinet ad perfectionem et integritatem Sacrificii jure divino.* (Habert in tractat. *de Eucharistia* allegat praeceptum divinum et Ecclesiae traditionem.)

Exinde concludo: Sacerdos, de quo in casu, dum consecratas species sumendo caeteraque explendo supplet vices alterius post consecrationem de-

mortui, ex hoc ipso pertinet ad illud idem Sacrificium, ad quod pertinuit def. Sacerdos, qui consecraverat. Videatur Angelicus 3. p. *quaest. 83. art. 6. ad primum*, ubi citantur verba conc. Toletani decr. 7. *quaest. 1. cap. Nihil*, ad rem identice nostram: *Cum enim omnes simul unum in Christo, nihil contrarium diversitas personarum format, ubi efficaciam prosperitatis unitas fidei repraesentat etc.* Actio enim Sacrificii missae una est, atque ex praecepto tam divino quam ecclesiastico debet esse integra. Ecclesia, quae naturale jejuniu strictissime praecipit pro extrinseca dispositione ad s. Communionem, ad hoc devenit, ut praeciperet, quod, nisi alius, qui sit jejunus, adsit, a Sacerdote etiam non jejuno (in casu) perficiatur Sacrificium. Adeo ipsi cordi est, ut Sacrificium integre compleatur. Hoc concinunt universaliter Theologi. Opportune autem notetur cum ipsis, non adeo in providendo supplemento cunctandum esse, ut rationabiliter censeatur, abruptam fuisse unius illius Sacrificii continuationem. Integra autem non est, nisi consecratae in ea species a Sacerdote sumantur. Sacerdos ergo supplens in casu praesenti Sacrificium per integritatem perficit; unam illam Sacrificii actionem explet; et proprio sibi modo unus fit cum eo Sacerdote, qui post consecrationem mortuus est.

Ast quomodo fit unus? Unitate moralis. En pro explicatione analogum: Sacerdotes, ait Angelicus 3. p. *quaest. 82. art. 2. in corp.*, *cum de novo ordinantur, concelebrant Episcopo ordinanti. ... Sacerdos, cum ordinatur, constituitur in gradu eorum, qui a Domino acceperunt potestatem consecrandi in coena, nec propter hoc iteratur consecratio super eandem hostiam, quia ut Innoc. III. dicit (lib. 4. de Myst. Missae cap. 25. in medio). Omnium intentio debet ferri ad idem*

instans consecrationis. Analogum moralis unitatis! Ita duo illi Sacerdotes, quorum unus ex necessitate cessat, alter actionem perficit, feruntur et diriguntur ad *unitatem* Sacrificii integre explendi, ut sit perfectum Sacrificium et sic relate ad hujusmodi *unitatem* actionis ejusque *integritatem* de duobus fit unus.

Hujusmodi *unitatis* de causa fit, ut novelli Sacerdotes cum Episcopo tunc celebrantes debeant ibidem s. Communionem recipere cum materia in eo Sacrificio consecrata et non aliter; quia sicuti omnes ii fuerunt cum Episcopo concelebrantes ejusdemque materiae in illo Sacrificio Consecratorum in unum, ita de eodem eucharistico cibo et potu debent omnes participare, ut sic ipsi in unum perficiant Sacrificium, quod unum est. Observanda interim sunt extrema s. Thomae illa ibidem verba: *Oportet ritum Ecclesiae servare.* Quid dicendum igitur, dum non solum ex ritu et praecepto Ecclesiae sed ex praecepto insuper et institutione divina integrum debet esse Sacrificium? Nonne tunc duo illi Sacerdotes dicendi erunt *moraliter* unus?

Opportune heic addam, quae habentur in *capite Relatum est, Dist. 2. de Consecratione*, quod ex Concilio Toletani 12. can. 5. desumptum est: *Relatum est nobis quosdam de Sacerdotibus non tot vicibus Communionis s. gratiam sumere, quot Sacrificia in una die videntur offerre; (tunc temporis lata non fuerat lex singulis sacerdotibus de una tantum missa in singulis diebus) sed si in uno die plurima per se offerant Sacrificia, in omnibus se oblationibus a Communionem suspendunt et in sola tantum extrema Sacrificii oblatione Communionis s. gratiam sumant, quasi non sit toties illi vero et singulari Sacrificio participandum, quoties Corporis et Sanguinis D. N. immolatio facta consti-*

terit. Nam ecce Apostolus dicit: *Nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris? Certum est, quod hi, qui Sacrificantes* (id est in missa illa quam actu celebrant) *non edunt, rei sunt Domini Sacramenti. Quicumque ergo Sacerdotum deinceps divino altari Sacrificium oblaturus accesserit et se a Communione suspenderit, ab ipsa, quae indecenter privavit, gratia communionis anno uno repulsum se noverit.* Post haec verba Natal. Alex. concludit ad rem suam: *Ergo modis omnibus est tenendum, ut quotiescunque Sacrificans Corpus et Sanguinem D. N. in altari immolat, toties perceptionis Corporis et Sanguinis Chr. participem se praebeat.* Ergo (concludo ad rem meam) *Sacrificii Missae perfectio integralis, quae habetur per consecratae materiae sumptionem, clara undique resultat.* Clara pariter resultat unitas s. actionis in seipsa inspectae; et unitas proinde moralis duorum (ut in casu) Sacerdotum, quorum unus consecrat et alter consecrata eadem sumit et sic integrum perfectumque fit Sacrificium, quod unum est. Capellanus igitur, qui vices formaliter supplendo sumsit consecrata ab alio Sacerdote post illam consecrationem mortuo, caeteraque usque ad finem missae complevit, vere et proprie illi participavit eidem Sacrificio, cui perfectionem dedit et integritatem, quae nedum de ecclesiastico jure est sed et insuper de divino; et per hoc ecclesiasticae subjectus factus est legi, quae Sacerdoti plura in eadem die missae Sacrificia vetat.

Adeo verum est, Sacerdotem (ut in casu) supplementem consociari atque uniri illi eidem Sacrificio, ut sumere debeat et sumat utramque speciem, quam mortuus Sacerdos sumpsisset et quam quilibet sumit Sacrificans, qui per se perficit Sacrificium. Insuper adeo hoc verum est, ut supplens Sacerdos vestibus

sacris more Sacrificantium indutus suum debeat supplementum praecise inchoare ab eo prorsus Missae loco (seu Oratione etc.), ubi alter Sacerdos cessavit per mortem. Notum tandem est, supplementem Sacerdotem, si unam ibi speciem repererit consecratam, statim consecrare debere et alteram, praecise incipiendo a ritu consecrationis Sanguinis.

Quod si Capellanus interroget sic: ergone Sacerdos, qui post celebratam a se Missam debet (ut in meo casu) alterius vices supplere, duplici participabit Sacrificio? Et si affirmative respondeatur, cur non licebit et mihi? Respondeo: Utique ex dictis sequitur duplici illum Sacrificio participare. Ex vera enim necessitate, quae oritur ex Divina institutione et Ecclesiae praecepto, ille (quamvis non amplius jejunos) debet, post celebratam a se Missam, supplere vices alterius post peractam consecrationem deficientis, ut Sacrificium sit integrum; tibi autem e converso non licet, quia nulla pro te pugnat necessitas, licet jejunium servasti.

Observatio illa, qua dicitur *vetitum esse duplicem in eadem die Eucharisticam Communionem*, verissima quidem est atque fundatissima, eaque firmiter contra Capellanum nostrum militat, qui postquam supplevit etc. Missam, exinde praesumit celebrare et consequenter bis sumere. At ista haec observatio nodum illius non solvit dubiumque non avertit. Ipse siquidem nec ignorat nec ignorare potest Ecclesiasticam prohibitionem (*generaliter*) super duplici Eucharistica Communionem in eadem die, sicuti non ignorat, vetitum *singulariter* esse duplicem in eadem die Sacrificium. Attamen his non obstantibus in ea est sententia, ut putet licere sibi Sacrificium inchoare et perficere usque ad finem ritu consueto, quamvis antea sumpserit species

ab alio Sacerdote consecratas. Ego vero interim (optimo, ni fallor, jure) arbitrator secundam Eucharisticam sumptionem non intendi ac praesumi a Capellano seorsim (italice isolatamente) prout sumptio est, sed prout necessario sequitur Sacrificium, illique adnectitur, ut more, ritumque solito perficiatur; vult enim celebrare Missam. Unde per consequens, si bene illi vertat, praesumpta Missae celebratio inevitabilis et licita descendat iterata Eucharistiae Communioni. Ad hanc itaque praesumptam Missae celebrationem tota reducitur difficultas, quae tamen ex superioribus dictis satis superque mihi videtur confutata.

Unum tamen remanet, non praetereundum, effugium. Posset siquidem Capellanus vires resumere sic dicendo: duplex Sacrificium, ideoque duplex etiam Communioni vetita quidem est regulariter et ordinarie loquendo; at regula excipit extraordinarios aliquos casus, in quibus duplex permittitur Missae Sacrificium: ideoque duplex Eucharistica etiam Communioni: atqui in necessaria et extraordinaria ego versor circumstantia, in qua debui vices mortui post peractam consecrationem Sacerdotis supplere: easque consecratas species sumere: Ego etc.

Respondeo: vanissimum est hoc effugium. Primo namque plures a variis Theologis referuntur casus, in quibus ipsi opinantur licitum in eadem die esse secundum Sacrificium. At nullus (quod huc usque sciam) ex consultis a me Scriptoribus meminit hujus, qui hodie proponitur casus. Unde, hoc posito, arbitraria et effraenis foret Capellani nostri pro se opinio, quae in sola ejus mente fundamentum haberet. Secundo, inter plures, qui a variis Theologis proponuntur casus, in quibus licere putant iteratam in uno die Missam, referuntur ad summum duo vel etiam unus tantummodo, in quo

affirmativa tenenda sit sententia (ita cordatiores Theologi, sed praesertim legantur Constitutiones Benedicti XIV. *Declarasti et Quod expensis*) neque interim locum habet casus praesens. Huic vero notandum est, Doctores et praecipue laudatum Benedictum XIV. ea, qua pollebant sagacitate et praxi, quoscumque investigasse casus, ut formiter doceretur, qua praecise in circumstantia secundumliceret Sacrum facere; et tamen de hoc casu non loquuntur, qui caeteroquin fuisset obviissimus. Tertio omnes omnino de hisce rebus Scriptores, immo Ecclesia, hac super materia, de illa loquuntur necessitate, quae post primam supervenit Missam et respicit idcirco secundam, ut (servatis servandis) valeat celebrari. At in praesenti themate hoc non verificatur, cum necessitas adfuerit in prima actione, idest in supplenda mortui Sacrificantis vice et per consequens cum illius ratione supplementi (sicut demonstratum est) ad prius Sacrificium ipse pertineat tamquam verus et proprius ejus Sacerdos, iterum celebrare non potest, nisi aliqua adsit vera et probata necessitas Sacrum iterandi, quemadmodum cuicumque Sacerdoti, qui Missam antecederet celebraverit, concedit Ecclesia. Cumque in praesenti casu nulla memoretur hujus generis necessitas, ab iterando Sacrificio Capellanus noster arcendus est.

Ita censeo. Satis autem superque ad rem hanc erat aureum Rmi Patris Consultoris Zecchinelli iudicium. Ita sentio, meamque interim (qualiscumque sit) hanc operam etc. Emmis PP. emendandam, si lubeat, delendamque subijcio.

Fr. Aloysius Jonni Ord. Eremit. S. Augustini S. R. C. Consultor.

Hisce votis pauca addere mihi liceat.

Adeo clara sunt ea rationum momenta in dissertissimis Theologorum

consultationibus allata, quibus plene est demonstratum, non licuisse Sacerdoti Sacrificium offerre, postquam s. sumpserit species perfecitque Missam ab altero usque ad Canonis partem post Consecrationem productam eoque repentino morte sublato interceptam, ut quid illud superaddendum quaerere ad inutile, vanum, superfluum opus referri posse videatur. Detur tamen mihi venia, si quid ego etiam proferam quod, etiamsi ad quaestionem propositam strictam directamque relationem habere non videatur, non nihil tamen offert analogiae magisque confirmat potiora argumenta, quae ad scindendum nodum prolata sunt. Ex Ecclesiae instituto cuilibet Sacerdoti datum est in die Dom. Nativ. ter Sacrum facere: Theologi et s. Liturgiae cultores quaerunt: an liceat Sacerdoti communicare extra Sacrificium, sive per seipsum sive omnino, more laico, per manus alterius Sacerdotis, semel vel bis, ante vel postea, celebrare Missam? Et omnes unisona voce concludunt, *non licere*: quia non ad simpliciter communicandum ter in Natali Domini facultas a jure et consuetudine conceditur, sed solum conceditur hac die ter celebrare, ac per consequens ter intra Sacrificium ad illud videlicet consummandum et nullo modo extra illud, communicare, si celebraverit vel celebrare voluerit. Ita *Quintanadvenas in Singul. tom. 1. tract. 4. de Euch. singul. 9.*; *Card. de Lugo de Euchar. disp. 20. sec. 1. n. 43.*, *Franc. de Lugo de Sacram. lib. 4. de Euchar. c. 9. qu. 5. n. 46.*, *Diana edit. coord. tom. 2. tr. 1. R. 96. §. 3. et tom. 3. tract. 1. Reg. 54. §. 11.*; *Vasquez qu. 80. art. 11. disp. 214. c. 3. in fine*, *Merat. tom. 1. part. 4. tit. 3. n. 15.*; *Gobat apud la Croix lib. 6. part. 1. de Sacrif. Mis. qu. 32. §. 8. n. 242.* Videri etiam potest *Suarez, 3. in tertia par. disp. 69. sect. 4. §. Dices saltem.*

Ideo Cardinalis in Officio Diaconi ministrans Pontifici celebranti communicat in Missa; at si Sacerdos sit, neque ante neque post, alias duas vel unam Missam celebrare debet. Idem dicendum de aliis Cardinalibus, qui licet Sacerdotes sint, quia tamen in Diaconorum Ordine sunt, e manu Pontificis S. sumunt Synaxim; nec non de Canonicis Vaticanae Basilicae, qui ministrantes in officio Diaconi vel Subdiaconi onus habent communicandi in Missa Conventuali et de similibus Sacerdotibus, qui inservientes Episcopo de ejus manu communicant. Cur autem ita? Quia statim ac Sacerdos more laico communicavit, non amplius uti potest privilegio concessio ratione Sacrificii, non ratione Communionis. At noster diversus est casus, quum non agatur de Communione more laicorum, sed de perfectione Sacrificii, cujus pars integralis est s. specierum sumptio. Non intercedo; nego tamen, quod unus ad alterum magnam non habeat affinitatem: et quoniam interdictum est Sacerdoti alias celebrare Missas in Nativitate Domini se more laico communicavit; ita vetitum reiterare Sacrificium (excepto casu necessitatis et die Nativ. D., ut infra videbimus) Sacerdoti, qui sumptione s. specierum Missam absolvit ab altero inchoatam et usque ad partem Canonis post Consecrationem productam; quia, ut plane demonstratum est, qui consecravit et qui sumpsit, unus idemque moraliter censendus est; et licet sumptio sit pars integralis Missae, nihilominus nostro in casu, qui sumit ad Sacrificii complementum, magnam partem in eodem Sacrificio habet. *Oblatio, Consecratio, Sumptio* ab unius Sacrificii unitate scindi non debent; quamobrem Capellanus s. species ab altero oblatas et consecratas, ne unum idemque Sacrificium imperfectum relinquatur, sumens, habendus perinde est ac si moraliter

Sacrificium confecisset, quia per sumptionem illud perfecit. Ex allato exemplo Sacerdotis, qui in Officio Diaconi die Nativ. D. communicavit in Missa Pont. vel Convent., sic argumentationem instituo. Si Sacerdoti ministranti in officio Diaconi die Nativ. D. non licet duas alias celebrare Missas, quia de Sacrificio particeps quidem fuit, sed illud non confecit nec perfecit, multo minus licebit illud reiterari a Capellano, qui (intelligendum de diebus, in quibus semel dumtaxat celebrare licet) sumendo species ab alio consecratas nedum Corpore et Sanguine Jesu Chr. se refecit, verum etiam Sacrificantis demortui vices supplendo vere et realiter Sacrificio complementum dedit. Et si vero ex iis, quae huc usque dicta sunt, sequatur, in proposito casu non licuisse Sacerdoti Sacrificium iterare et haec regula sit in similibus omnino servanda, unus tamen est casus, praeter alios ab Ecclesia permissos, qui excipiendus videtur. Potest tale infortunium contingere in die Nat. D. N. J. C., in quo permissum est ter Sacrificium offerre. Poteritne, qui ad perficiendum Sacrificium sumpsit species ab alio consecratas, iterum ad Aram accedere et unam vel duas Missas, vigore privilegii Festivitati adnexi celebrare? Utique posse videtur, ea potissimum ratione, quia, ceu probatum est supra, antecedens Communio nequit haberi tamquam laica, sed ut pars integralis Sacrificii, cujus a loco, in quo primus repentino morbo correptus desiit, vere minister censendus est Sacerdos, qui Missam perfecit: pari jure, ni fallor, quo, ut docent *La Croix l. c. et Diana tom. 4. tr. 8. reg. 94. §. 1.* alique, posset Episcopus communicare in Missa, in qua hac die ordinatur et postea legere alias duas Missas; quia in Missa, in qua ordinatur, est simul sacrificans. Neque opponat aliquis casum esse di-

versum, quia sacrificans vere dici nequit Sacerdos, qui species ab altero consecratas sumens Missam perfecit. Nam, ut a doctis Consultoribus demonstratum est, ad unitatem Sacrificii servandam, qui consecravit et qui sumpsit, in casu ut unus moraliter censentur. Rem paucis absolvo. Non licuit in casu proposito Capellano Missam celebrare, quia ex praesenti Ecclesiae disciplina (nisi necessitas urgeat) semel tantum in die fas est Sacrum facere et moraliter fecisse Capellanus censetur Missam perficiendo s. specierum sumptione: licuisset in Natali D. unam vel duas dumtaxat (non autem tres) celebrare Missas, quia ter ea in Solemnitate Sacrificium iterare permissum est, quin obstat s. specierum sumptio, quae vere ad complementum Sacrificii pertinet, nec cum Communione laica confundi debet et ideo tertiae Missae dumtaxat ponit impedimentum.

44) Interruptio non licet.

Vd.: *Missa* (interrupta per administr. SS. Viatici); *Episcop. ass. missae sol.* (Evangelii osculum); *Evang.* (Oscul. celebr.) *Preces publicae.*

Missa non interrumpatur per preces ab Episcopo ordinatas. n. 267 die 11. Junii 1605.

In Collegiata Polinae abusus vigere, ut Celebrans in tertia Dominica cujusque mensis post practam Consecrationem Corp. et Sang. Dom. relicto super altari pretiosissimo Sanguine exposito, pluribus extantibus, cum ipsa hostia consecrata, quam Celebrans sumere debet, processionem incipiat per loca solita; qua paracla Celebrans redit ad altare et Missam perfecit. S. C. resp.: Episcopus transmittat informationem, ut removeantur hujusmodi abusus. n. 1027 die 15. Sept. 1635. Vd.: *Ordinat.* (missa.) Ad relationem Magistri Caer.